

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Narodna družina.

Kot v vse vidno in nevidno stvarstvo je tudi v človeški rod od vsega začetka položena postava božjega reda. Iz prve družine se je rodilo prvo sorodstvo in iz prvega sorodstva so se polagoma „narodili“ narodi, plemena in je končno zrastel današnji človeški rod s svojimi dvajsetimi in tridesetimi plemeni, več sto narodi, milijonskimi družinami in dvema milijardama poedincev. Pa čudno: le navidezno velja med ljudstvi postava božjega reda, vedno spet se ji upira svobodni človeški duh in ščuje k sovraštvu proti Bogu, k razdrtiji med plemeni, k preprirom med narodi in sebičnosti med družinami. Vedno spet mora posegati vladar vidnega in nevidnega sveta po svojih, v svo naravo položenih zakonih v nered med rodovi, ki se skušajo v slepoti in ozkosrčnosti upropastiti sami.

Po božji volji in iz nje izvirajoči naravni postavi je postavljena v svet tudi narodna družina kot najvidnejša vez med poedinci in človeštvom. Liki zvezdi v vesoljstvu in rastlinici v naravi naj bi tudi narod vršil v stvarstvu svojo posebno nalogo, cvetel in zorel naj bi v sadovih samobitnega življenja in doprinal svoj delež k izgraditvi velike družine vseh narodov.

Naše stoletje nosi prislov „narodno“, ker bolj kot kedaj se danes govori o narodnem gibanju, o narodni duši in o narodnem telesu. Ko je svet po svetovni vojni vsaj v teoriji priznal vsakemu narodu pravico odločevanja lastne usode, se je zazdelo, kot bi s tem človeštvo doseglo velikanski napredek. Razbile so se države, v katerih so tlačanili tuji narodi, vzbudile so se številne narodne manjšine in zahtevale svoje pravo, diš svobode in enakopravnosti je šinil v vsa ljudstva in jih vodil do novih družabnih in političnih oblik. Resnično smo danes v stoletju naroda. Pa kot je pri vsakem razvoju, se tudi tod očitno kažejo znaki pretiranja. Nacionalni fašizmi raznih držav, radikalna stremjenja narodnih drobcev po popolni svobodi in kar še vse imenujemo z besedo „nacionalizma“ se ob treznem preudarku in ob pogledu na celoto človeštva morajo zazdeti kot pretiravanja in zablode z one poti, ki naj vodi v družino narodov.

„Velika naloga mladega človeškega duha je, da spozna naravni red, ga podpira in udejstvuje“, pravi znan modroslovec. V tem je edina prava smer življenja narodne družine.

V vsakogar dušo je položen čut narodne pripadnosti, nešteto duhovnih in duševnih vezi veže poedince z rojaki njegovega naroda in ne najzadnje je beseda kot slišen in viden izraz enega duha najboljši dokaz dejanskega obstoja ene narodne družine. Kot je ljubezen do doma in domovine lepa in za narodno življenje nujno potrebna, vendar vodi brez narodne zavesti dosledno v sebičnost in osamelost skupine iz naroda. Domovina zamore biti in ostati domovina le na narodnih tleh. Drobcom, ki se hočejo ločiti od narodne družine je odkazano le životarjenje in hiranje dotlej, da izginejo v morju drugih, večjih narodov.

Mi koroški Slovenci nismo nikak samostojen narod, marveč le del slovenskega naroda, le vejica jugoslovanske kulturne družine in tako člen velikega slovenskega debla. Če tudi politično dodeljeni svoji državi, nas veže z materinskim narodom v Jugoslaviji nešteto duhovnih in duševnih vezi in kot vejica sprejemamo življenske sokove iz narodnega debla. Pogrešeno in povsem protinaravno bi bilo vsako stremjenje, ki bi nas hotelo odcepiti od našega debla, slovenskega in jugoslovanskega

duhovnega in kulturnega življenja. Kot vejica, odtrgana od drevesa, bi se morali izsušiti in zamreti. Enako pretirano in protinaravno pa bi bilo seve tudi vsako ravnanje, ki bi nas preko možnosti in zmožnosti sililo v neko svobodo, ki nima z narodnim čutom in narodno zavestjo neposredno ničesar opraviti.

V dneh, ki so tako polni iskrenih in neiskrenih besed o narodu in narodnem življenju, nam naj vsem vstaja velika naloga, da širimo predvsem zavest narodne družine in narodne vzajemnosti v sleherni našo vas in v slednjega našega poedince. Ves slovenski rod na Koroškem mora postati deležen sadov narodnega slovenskega duha, snujočega in ustvarjajo-

čega že tisoč let v nešteto oblikah kulturnega življenja. Ljubezen do lastnega naroda pa nas na drugi strani nikakor ne sme ovirati v spoštovanju do naroda-soseda, ki ga nam je usoda določila v sožitje. Dobro moramo znati razločiti narodni ponos od sovraštva do drugih narodov. Šele iz spoštovanja do naroda-soseda se more razviti toli potrebno plemenito tekmovanje dveh narodnih kultur. Ne smemo prezreti predvsem mi, da je tako tekmovanje predpogoj polnega sožitja narodne manjšine z materinskim narodom. Le s takim delom zamoremo podpreti razvoj, ki ga človeška kratkovidnost sicer more ovirati, a nikdar ustaviti.

Voditelja fašizma sta se sestala.

Minuli teden je bila pozornost evropskih diplomatov obrnjena v mali kraj Stra pri Benetkah. Tam sta se sestala Mussolini in Hitler na pogovor o najvažnejših vprašanjih evropskega političnega življenja. O pogovoru je dal Mussolini na veliki fašistični manifestaciji sledeče značilno pojasnilo: Hitler in jaz sva se srečala, ne da bi spremenila političnega zemljevida Evrope, niti da bi le količkaj spremenila kakšne meje ali doprinesla vzrok vznemirjenju, ki itak že pretresa države od skrajnega vzhoda do zahoda. Sestala sva se, da razpršiva oblake evropskega političnega obzorja. Še enkrat naj bo povedano, da je vest narodov pred strašno izbiro: ali najdejo narodi vsaj košček političnega soglasja, gospodarskega sodelovanja in moralnega čuta, ali pa je usoda Evrope nepreklicno zapisana smrti.

Tako Mussolinijevo pojasnilo. Podrobnejše govori o snovi razgovora evropsko časopisje, ko piše, da je šlo Mussoliniju za tem, da pridobi Nemčijo za staro svojo zamisel zveze najmočnejših držav v Evropi: Italije, Francije, Nemčije in Anglije. Nemčija naj se po njegovem mnenju potruži, da uredi odnošaje do sovjetske Rusije. Sporazum velesil bo olajšal Nemčiji vrnitev v Zvezo narodov, ki pa

Jugoslovanski zunanji minister Jevtič je bil minuli teden v Parizu, kjer so ga sprejeli z vsemi častmi in izredno prisrčno. Imel je zaupne razgovore z francoskim zunanjim ministrom, s katerim je razpravljajal o balkanski pogodbi in njegovih posledicah na politiko srednje in južne Evrope s posebnim ozirom na Avstrijo in Italijo. V nekem razgovoru je izjavil, da prihaja v Pariz kot glasnik miru na jugovzhodu Evrope.

Češka in Rumunija sta priznali Sovjetsko Rusijo. Razorožitvena konferenca je pospešila ureditev diplomatskih odnošajev Čehoslovaške in Rumunije s sovjeti. Jugoslavija se za ta korak iz raznih vzrokov še ni mogla odločiti. Baje pa bo kmalu sledila Bolgarska, ki je z bližanje že napovedala. Posledic z bližanja pa je težko predvidevati.

Dolgoti, ki ne bodo nikdar plačani. Amerika je stavila Angliji predlog, naj plača svoj dolg v blagu ali z otoki. Anglija bo predlog najbrže zavrnila, čemur se ni čuditi, ker izven Finske nobena evropska država noče slišati o vrnitvi vojnih dolgov. Evropske države dolgujejo Ameriki nič manj kot 12.000.000.000 to je dvanajst milijard dolarjev in od teh samo Anglija nad 4 milijarde, Francija nekaj manj od štirih, Italija 2 milijardi, Nemčija 700 milijonov dolarjev. Končna rešitev tega vprašanja bo pač na las sličila zasilni poravnavi.

stavi svoj stari predpogoj, da se ji dovoli poprej oborožitev v toliki meri, v kolikor je dovoljena ostalim državam. Usoda Evrope naj bo tako položena v roke štirih najmočnejših držav in pozneje naj se pritegne k četvorici velesil še Poljsko in Rusijo. Le tako je po Mussolinijevem mnenju zajamčen evropski mir.

Šefa Italije in Nemčije pa sta se pogovarjala tudi o avstrijskem vprašanju. Poluradno poročilo o tozadevnem pogovoru in sporazumu je kratko in pravi sledeče: Zdi se, da sta Mussolini in Hitler sklenila v vprašanju Avstrije sporazum, ki ga bo tako zelo preizkušena država vzela z globokim zadovoljstvom na znanje, da mora namreč Avstrija ostati neodvisna. Oba vladna šefa sta glede tega popolnoma soglasna, da se morajo v avstrijski republiki čimprej upostaviti normalne razmere. Voditelja se strinjata v mnenju, da se mora v Podonavju odstraniti vsak grozeči oblak.

Iz slednjega je torej razbrati, da se je Nemčija na pritisk Italije odpovedala priključitvi Avstrije. Po svojem predstavniku Hitlerju se je zavezala, da v bodoče ne bo podpirala delovanja narodnih socialistov v Avstriji. S tem je Avstriji pridržano, da odločuje o svoji usodi sama brez vmešavanja druge države.

Ameriški predsednik Roosevelt — socialni diktator. Roosevelt je predložil zveznemu parlamentu poslanico, v kateri priporoča uvedbo brezposelnega, starostnega in socialnega zavarovanja. S tem naj bi bil zajamčen obstoj vseh državljanov: „Družina vsakega državljanca naj ima svoj dom in zagotovljen vsakdanji kruh in zanjo bodi poskrbljeno tudi za slučaj bolezni ali starosti“. Zavarovanjski fond naj se ustvari s pomočjo prispevkov in ne zvišanja davkov. Vlada naj ukrene, da bo služila temu načrtu zemlja in njeno bogastvo. — Predsednikova poslanica je vzbudila obilo pozornost, ker je z njo dokazal, da noče opravljanja izrazitim kapitalističnim gospodarstvom, katerega vzor je bila doslej Amerika.

Ostalo novice iz Avstrije in drugod. Nar. soc. teror je v zadnjih dneh nekoliko ponehal, kar že gre delno na račun ostrega nastopa varnostnega ministra, ki je odredil ustanovitev krajevnih straž in s tem dovolil neke vrste samoobrambo ljudstva pred teroristi. Bojkot nar. socialistov proti vladi pa se nadaljuje na drugih tleh. V zadnjem času se mnogo govori o množičih se izstopih iz kat. cerkve. Širijo se vesti, da je Hitler odstavil znanega nar. soc. inspektorja za Avstrijo Habichta. — Nemčija je odpovedala plačevanje obresti mednarodnih obveznosti, kar je vzbudilo sum, da je nemška marka v nevarnosti. — Bolgarski kralj je razpustil vse politične stranke. Za

izdajo listov je treba posebnega vladnega dovoljenja. — Poljskega notranjega ministra Pieradzkega so ubili. Atentat je bil izvršen tik pred prihodom nemškega ministra Goebbelsa v Varšavo. Govorijo, da pripravlja Goebbels prihod Hitlerja v Varšavo. Vidi se pač, kako se skuša Nemčija izmakniti železnemu obroču, ki jo obdaja. — V srednjeameriški republiki Salvador je ogromna vremenska katastrofa zahtevala nad 4000 človeških žrtev, cele vasi uničene, vse prometne zveze pretrgane.

Manjšine v avtoritarni državi. „Freie Stimmen“ prinašajo pod gornjim naslovom z dne 14. junija sledeče misli: Dejstvo, da živijo v državah, katere vodi politična volja enega naroda, manjše ali večje narodne manjšine, nalaga avtoritarni državni vladi posebno nalogo. Seve mora vlada najprej zahtevati, da se manjšina podredi državi in je lojalna. S to zahtevo pa še ni vse storjeno. Država mora sama nuditi pogoje, da jo manjšina more tudi notranje priznavati. Tudi manjšina mora v zaupanju gledati na državo. Če pa država manjšino nasilnim potom jezikovno in kulturno zatira, divja država proti sebi in si izpodkopava tla, na katerih stoji sama. Kajti pri tem ne gre za postopanje proti kakim osebnim pravicam, marveč za razdiranje skupnosti narodnega življenja. Vlada, ki se loti tega, ne pozna mej svoje moči. Tako zločinstvo se kaznuje končno samo. **Nasilno raznarodovanje tujega naroda ni samo nemoralno, marveč tudi nesmiselno.** Proti temu ne pričajo slučajni „uspehi“, še najmanj v narodni politiki našega bolnega kontinenta. Usodno vprašanje mladega avtoritarnega nacionalizma Evrope je, če se mu bo posrečilo se osvoboditi notranje negotovosti čezmerne nekdanje raznarodovalne politike. **Ugled države bo samo narasel, če se dovoljuje gotove oblike samobitnega narodnega življenja. Vse premalo se upošteva, da je manjšinsko vprašanje zadeva velike politike. Tožbe raznarodovanih milijonov so ognjišče največjih nemirov v državni politiki. Spoštovana narodnost more biti most od naroda do naroda, zaničevana pa nikoli.** — Lepe besede in celovskim „Freie Stimmen“ samo v čast. Le, kako bi odgovorile na vprašanje, kako se naj ocenjuje postopanje proti manjšini, kot je bilo to ob zadnjem ljudskem štetju na Koroškem. Po gornjih besedah ni bilo postopanje ob štetju samo nesmiselno, marveč res že neumno in otroško.

Dollussov uspeh. Poroča se, da je italijanska vlada dala navodila vsem šolskim oblastem v južnem Tirolu, naj nikar ne ovirajo

zasebnega učenja nemškega jezika. V zasebnih šolah in tečajih bo odslej dovoljeno, da smejo kvalificirani učitelji nemščine, ki pa so italijanski državljani, neovirano poučevati nemščino 4 ure na teden. In jugoslovansko Primorje?

Naše rane.

Že smo pisali o težayah, ki tlačijo kmeta, in omenili, da je marsikdo sam zakrivil, da je zlezal v dolgove, ker se ni znal ozirati na gospodarske razmere, ki v času krize neizprosno zahtevajo, da vsak kolikor mogoče omeji svoje izdatke. V naslednjih vrstah hočemo opozoriti na nadaljne rane, ki hujše kot svetovna kriza izpodkopujejo kmečki stan. Ponovno povdarjamo, da nikakor ne trdimo, da je splošno tako. Vemo: velika večina naših kmetov se zaveda težavnega gospodarskega položaja in je temu primerno uredila življenje ter omejila izdatke na najpotrebnejše. Vendar se še vedno dobijo mnogi, ki ne razumejo toka časa.

Pred vsem ugotavljamo, da je po deželi preveč gostiln. V marsikateri vasi, kjer bi zadostovala samo ena, se nahajata dve ali še več gostiln. Kjer je pičel obstoj samo za enega, jih več ne more obstati. Opazovalec bo moral tudi pritrčiti, da v vaseh, kjer ni nobene gostilne, splošno še dobro gospodarijo in se držijo na površju. Kjer pa obstojajo nepotrebne gostilne in žganjarne, ondi so kmetje kmalu zlezli v dolgove, životarijo in propadajo. Marsikaterega gospodarja preobilo uživanje žganja telesno zgotaj oslabi, mu odvzame vso energijo in razsodnost, da ni več sposoben za delo. Ves otopel se potem nič več ne briga za gospodarstvo in napredek; njegov edini ideal ostane le še pičaja, ki ga ima popolnoma v oblasti. Ni denarja za davke, ni denarja za obleko otrokom, da bi mogli v nedeljah k maši, vedno še pa ga je za pičajo, ki mora biti vsak dan.

Ta in oni ima lepo posestvo v ravnini in si ga je prejšnja leta še utrdil s prodajo lesa, žganje in igra pa sta ga pripravila v nič. Posestvo je čez mero zadolženo, mogoče ima še pol ducata porokov, že leta ne plačuje davkov. Za njegovo posestvo bi ga marsikdo zavidal in bi si kljub težkim časom upal na njem obstojati. Gospodar pa po lastni nemarnosti pada vedno bolj. In taki ljudje se oglašajo celo k razdolžitveni akciji! Hočejo naenkrat biti gorski kmetje. Kako naj potem govorimo o pravih gorskih kmetih, ki neutrudljivo obdelujejo strme njive v hribih in so brez lastne krivde tako močno prizadeti po krizi. Njegov sosed ima mogoče manjše posestvo in več otrok, pa boljše gospodari, ne gre celo leto v go-

stilno in se odreče marsičemu, pa riba naprej in plačuje davke.

Splošno je opažati, da zavedni Slovenci boljše gospodarijo kot narodno nezavedni in naprostiti. Živijo skromno in trezno, ostajajo v nedeljah doma, gledajo na vsak šiling. In ravno tisti, ki so se leta 1920 najbolj navduševali za Avstrijo, najbolj tičijo v dolgovih in najhujše zabavljajo čez vlado, davkarijo i. dr. Zavedni Slovenec ne preklinja in se ne jezi, temveč pridno dela, da izvrši napram državi svojo dolžnost. Zanimiv bi bil pregled, koliko in kateri ljudje iz slovenskega ozemlja so se oglasili k razdolžitveni akciji. Pa saj o tem še ni zadnja beseda.

Na deželi ima ta ali oni tudi gostilno skupno s kmetijo. Ne trdimo, da taki kmetje-gostilničarji splošno slabo gospodarijo. V ogromni večini so skrbni gospodarji in skrbijo tudi za obrt, da je gost pošteno postrežen. Najdejo pa se tudi izjeme, kjer je gostilna gospodarju v propast — ker je sam gospodar najboljši gost. Ves dobiček — in ta še ne zadostuje — gre po grlu. Pri pivovarnarju pa raste dolg. Včasih gostilničar nima druge pijače kot žganje, katero kupuje pri bližnjem trgovcu. Zaman vprašuje tuji gost po mali južini, ko ne dobi niti primerne pijače. Često gostilniški prostori nikakor ne odgovarjajo zdravstvenim predpisom. Take okoliščine dovedejo gostilničarja v večje skušnjave, katerim vedno podleže. Take gostilne bi morala oblast zapreti, ker ne prinašajo nobene koristi in le škodujejo — končno tudi državi, ki ne sprejema od takih gostilničarjev čisto obrtnega davka.

Kljub težkim časom se dobijo kmetje, ki lahko mišljeno zaigrajo v eni noči ves denar, ki ga čez dan izkupijo. Takozvani „Notopfer“ pred leti se je v najštevilnejših slučajih porabil za plačanje obresti, davka i. dr. Pripetili pa so se tudi slučajji, da so kmetje ta denar zapili in zaigrali. Tem „Notopfer“ gotovo ni pomagal.

Zakaj se takih ljudi, igralcev, pijancev in zapravljivcev ne dene pod kuratelo? Marsikatera hiša bi se na ta način obvarovala propasti. Ostalim pa bi bilo v svarilo, da lahko mišljnost in slaba volja ne gradita in držita kmetij.

K. F.

DOMAČE NOVICE

Župnik Hraba je umrl. V Ormožu na spodnjem Štajerskem v Jugoslaviji je v starosti 62 let umrl č. župnik Karl Hraba. Rajni je bil leta 1896 v Celovcu posvečen v duhovnika in je bil po vojni župnik v Šmarjeti v Rožu, kjer

PODLISTEK

Ponesrečeni kadilec.

Ivan Trinko.

Otroci so pristne, nepokvarjene narave in k dobremu nagnjeni. Pravo veselje je z njimi, dokler ostanejo taki. V njih je nekaj nebeško lepega, nedolžnost obdaja otroški obraz s privlačnim, milim odsevom, iz jasnih oči se očarljivo smeje čistost in preprostost otroške duše.

Pa so tudi taki, ki se že v najmlajših letih odlikujejo po tej ali oni, zanje morda nezavedni in znabiti podedovani slabosti, ki se polagoma globoko in neukrotljivo ukorenini v duši, če je modra in odločna vzgoja ne izruje o pravem času. Taki otroci vzbujajo med sovrstniki mržnjo in tudi odraslim niso ljubi. Zato bi morali starši že zarana skrbeti, da jih spravijo na boljši tir. To je povsem mogoče in je glavna dolžnost starišev napram otrokom. Da bi se je vedno vsi zavedali in jo dosledno in pametno izpolnjevali!

K otrokom, ki so že zgodaj slabo naklonjene narave, je spadal tudi Strmolinov Drejček. Njegova napaka je bila prevzetnost in napuh. Vedno in povsod je hotel prvačiti med svojimi bosopetimi tovariši ter se na vse pretege odlikovati med njimi. Marsikaj je pretuhtal, da doseže svoj cilj, ker pa ni bil posebno bistre glave, je bil navadno uspeh njegovih naporov ta, da so se mu smejali.

Oče, pameten mož, je kmalu zapazil njegovo slabost in ga je marsikdaj radi nje klofutnil ali mu nategnil uha. Mamki se je zdelo pa lepo, da se paglavec skuša odlikovati in zato ga je branila ter mu dajala potuho, kar je

nanj seveda bolj uspešno uplivalo, nego očetove klofute.

Nedavno se je zgodilo sledeče: Njegov starejši brat je pravkar odslužil pri vojaki in je domov prinesel vojaško kapo. Naš junak si jo je takoj nataknil na glavo in se ne glede na to, da mu je smešno čepela na ušesih, pokazal z njo med tovariši, češ kdo sem jaz. Neki porednež mu jo je pa nato kar tako, meni nič tebi nič, zbil z glave, da je bilo na mah vse skupaj, kapa in ugled, po tleh.

Brat se je pri vojaki navadil kaditi, kar seveda ni nič posebnega. Drejčku se je to zdelo sila imenitno, ne radi kajenja samega — kdo izmed odrastlih ne kadi? — ampak ker je kadil cigare, dočim so drugi ponižno vlekli iz pipic.

Zarilo se mu je v glavo, da se mora tudi on naučiti kaditi. Kako bi ga občudovali tovariši in strmeli vanj! On pa bi se strašno oblastno držal in z viška gledal na njih malenkost. Imenitno! Do tega mora priti!

Tako je sklenil, da o prvi priliki poizkusi. Prisvojil si je odlomek cigare in ga lepo shranil v žep. Žveplenke je imel itak že stalno pri sebi. Takoj, ko ga pošljejo po drva, napravi prvo poizkušnjo, da se privadi.

Šel je torej o priliki v goščo po suhljad, kar je proti svoji navadi rad storil. Še predno začne nabirati, vtakne med zobe konček cigare, ga skrbno prižge in začne vleči. Pa prav nič prijetno mu ni bilo v ustnih in skremžil je obraz. Potem je zopet začel, a spet je moral spačiti obraz in odnehati. Silno je zakašljaj in začel pljuvati, kakor bi zvečil Bog ve kaj grenkega ali ogabnega. Na tretjo poskušnjo že ni mogel naprej; motiti se mu je hotelo in na metanje mu je šlo.

Nevoljen je pustil vse skupaj in se lotil nabiranja drv. Ni mislil, da bo tako hudo. Sicer pa se pravi junak ne sme ustrašiti in hitro odnehati. Ko je bil s suhljadjo gotov, je zopet začel kaditi. Pa ni šlo in ni šlo.

Prišel je domov z butaro razočaran in bled, da je spravl mamo v veliko skrb. Sicer je bil vedno bel in rdeč kakor sveže jabolko.

„Drejče, kaj ti je? Ali si bolan?“

„Nič mi ni, mama, popolnoma nič.“

„Hm... Ali si se proveč utrudil?“

Oče, h kateremu je neprevidno sedel, je začutil vonj po smotki in je takoj vedel, pri čem da je. Rekel ni nič, a sklenil dati fantu o priliki uspešen nauk.

Paglavec ni slutil nevarnosti in se je po malem in skrivoma le dalje vadil, kar je šlo počasi in s pičlim uspehom. Vztrajal je trdovratno. Mudilo se mu je, ker bi se rad pokazal med tovariši. Naposled mu je uspelo, da je prenesel kakih šest do osem potegljajev, kar se mu je zdelo dovolj, da se pobaha. Čakal je le še ugodne prilike.

Bilo je neke nedelje. Poberin si je preskrbel v bratovi zalogi nov kos cigare, kar ni ušlo bistrim očesom očetovim. Potem je šel med tovariše in jih zvabil, da so se šli zabavati h kleti, ki je samotarila poleg domačega hleva. Ko se mu je zdelo pripravno, je izvlekel kos cigare in ga vtaknil v usta. Drugi so zazijali vanj.

„Leg ga, lej ga, kaj ima!“ vzklikne eden.

„Kaj, ti znaš kaditi?“ vpraša drugi.

„Otročija, ti boš kadil?“ reče tretji.

In tako je vsak bevsknil, kar se mu je zdelo primerno. On pa počasi izvleče še žveplenke in, modro se držeč, zapali košček ter

je stopil tudi v pokoj. Bil je tudi dalje časa župnik na Djekšah. Izza let je težko bolehal na srcu in vnetju kolenca. Naj blagi duhovnik počiva v miru in molitvi sobratov in znancev!

Sprejem na gimnazijo v Celovcu. Sprejemni izpiti za prvi razred celovške gimnazije se pričnejo 5. julija ob 8. uri zjutraj. Pismeni izpit obsega: 1. prost sestavek; 2. prosto pripovedovanje po berilu; 3. štiri računi v primerah iz praktičnega življenja. Ustmeni izpit bo obsegal snov četrtega razreda ljudske šole. Pismene prošnje za sprejem morajo biti kolektivne z 1 šilingom. (Zadnji termin za vlaganje je bil 16. junij.) — Sprejemni izpiti v višje razrede se vršijo 5. in 6. julija. Ravnateljstvo realne gimnazije javlja, da bosta s prihodnjim šolskim letom otvorjena dva prva razreda, dodelitev učencev izvede deželni šolski svet. — Opozarjamo še, da se v prihodnjem šolskem letu začne s poukom latinščine že v prvem razredu in so torej prestopi iz realke v gimnazijo po prvem razredu otežkočeni.

Blače na Zili (Birna). Ko je prišel 9. aprila 1923 nadpastir mil. škof dr. Adam Heffer sem v Blače na birmo, je dežilo in snežilo ter sprejem ni izpadel tako, kot smo si zaželeli. V petek 8. junija pa je bila po ednajstih letih zopet birma, ki jo je delil mil. škof dr. Andrej Rohrer. Zlato junijsko sonce je sijalo, ko smo ga sprejemali. Najprej ga je pozdravil č. župnik Hani Majerhofer pred slavolokom v domačem slovenskem jeziku. Nato je deklamirala šolarca Ščipčeva Pavla tole pesmico: Vsa fara naša danes je vesela — ker bo škofa svoja v gostih imela — in smela birme zakrament presveti — iz apostolskih Vaših rok sprejeti. — Vse življenje bomo Vam hvaležni, ker božjih žegnov Vaših smo deležni. — Slovenski in katoliški mi Zlani — smo iz srca vsega Vam udani. — Zato sprejmite za mal spomin — te cvetlice naših planin. — Podarila mu je po pesmi šopek lepih planinskih rož. Priscrčno se je zasmel gospod škof ter ji v zahvalo podaril svojo sliko. V imenu Nemcev, ki so pa tukaj v Blačah samo priseljenci, je pozdravil knezoškofa sinček tukajšnjega finančnega kontrolorja Erich Wabhofer. Birmanih je bilo 64 fantov in deklet. Prejšnji dan je bila birma v Borljah, kjer je bilo birmanih 164, in drugi dan na vrh pa na Zilski Bistrici, kjer je bilo 224 birmancev. V Blačah smo se dali tudi fotografirati: dvanajst duhovnov okoli škofa. Prijazna vljudnost gospoda škofa kakor tudi njegovega dvornega kaplana g. dr. Köstnerja, rojenega Celovčana, se je ljudem nadvse dopadla. Bili smo res ena čreda kakor nekdanj v apostolskih časih. Zato se je zbralo tudi k slovesu prevzvišenega gosta mnogo faranov.

začne pušiti v precejšnje začudenje in morda tudi v tajno zavist ostalih, ki so nemo buljili vanj.

Drejček je bil ponosen in srečen, češ, ali vidite, da sem mož! Kaj vi!

Kar se pritiho taji od zadaj oče in se ustavi za ogrom. Malce postoji in gleda, potem stopi nagloma med otroke. Kadilec prestrašen urno skriva cigaro, a oče mu jo mirno vzame iz rok.

„No, Drejček!“ začne mirno oče, „nisem vedel, da si že tako možki. Vidiš ga! Kdo bi bil mislil!“

Drejček se rdeč in trepetajoč ni vedel kam deti. Rajši bi bil videl, da bi oče vzkipele.

„No, no, ne boj se! Saj te ne bom; kaj še! Hočem videti tudi jaz, kako znaš. Na in pokadi!“ reče in mu vrne kos še kadeče se cigare.

Drejček si ga ne upa vzeti. „Vzemi!“

Drejček neče. „Vzemi!“, zagrmí vanj oče.

Drejčku se ni hotelo. S sklonjeno glavo je stal kakor grešnik in molčal.

„Pobič, kadi!“ zavikne gromko oče.

Deček jame ves zastrašen rahlo vleči.

„Krepko in hitro! Hočem videti, kako znaš.“

Drejček je potegnil krepkeje, a je takoj odložil.

„Nadaljuj!“ — „Ne morem!“ — „Nadaljuj, pravim!“ — „Ne morem več?“ — „Kakšen kadilec pa si?“

Tovariši so se muzali. Grozovito težko je Drejček ubogal. Povlekel je še parkrat ter zopet odložil.

„Kadi! Hitro!“

„Ne morem več!“ je komaj čutno zaječal pob.

Vidno je bilo, da ni mogel. Bil je strašno blede.

„Do konca, razumeš!“ je neusmiljeno kričal vanj grozni oče.

Velinja ves (Zdravilni vrelec). Neki celovški dnevnik je prinesel svoječasnno članek, v katerem opisuje nadinženjer Stanislav Puchala na podlagi knjižice francoskega zdravnika Pierre Delbet-a novi zdravilni vrelec, ki se nahaja na nekem kraju Spodnjega Roža. Mi lahko povemo kraj: na zemljišču pd. Rožanove kmetije v Velinji vesi. Omenjeni nadinženjer je preiskal več zdravilnih vrelcev kakor v Gasteinu, Bilinu na Češkem, Krapini in drugod ter trdi, da se nahajata v vrelcu v Velinji vesi radij in magnezij, ki dajeta zdravilno moč vodi. Po lastni izkušnji more izjaviti, da je pitje te vode izdatno popravilo njegovo zdravje in je dobro vplivalo na organe prebave. O tem priča tudi dejstvo, da ljudje iz okolice prihajajo po to vodo. Pripomniti je treba, da zgubi zdravilna voda svojo moč v razmeroma kratki dobi, to posebno pri prenašanju vode v slabo zamašenih posodah. Kdor se hoče prepričati o dobrem vplivu te vode, naj jo pride poizkusiti k vrelcu, ki izvira na Rožanovi zemlji v Velinji vesi. In nikakor ni izključeno, da bo baš vsled te zdravilne vode naš danes še tako pozabljeni kraj nekoč zaslovel daleč naokoli. — V knjižici omenjega francoskega zdravnika beremo, da se v novejši dobi vedno bolj pojavlja bolezen, kateri vzrok je pomanjkanje magnezija v hrani: rak. Kruh iz domače moke, zmlete iz domačega žita v domačih mlinih, je vseboval mnogo tega magnezija, ker ga vsebujejo žitne lupine. Tudi nekdanja groba sol je vsebovala mnogo te zdravilne snovi. Sedanja moderna hrana pospešuje vsled pomanjkanja magnezija razširjanje neozdravljivega raka, ker telo nima več dovolj odporne sile proti kužnim bacilom.

Št. Primož v Podjuni (Stavbno gibanje). Kljub krizi, ki je zadela vse sloje, se še vedno najdejo nekateri, ki si morejo postaviti domove in s tem dati zaslužka ljudem. Ob šentpri moškem jezeru blizu Spodnjih Vinar si je opustil Franc Hobel, mizar, lično hišico, kjer misli pozneje otvoriti gostilno. Upati je, da se bo razširil tujski promet tudi do tega skritega božjega očesca. Želimo mlademu podjetnemu obrtniku uspeha. — Hariž v Gluhem lesu je svojo hišo čisto prenovil in napravil nekaj lepih podstrešnih sob, namenjenih za letoviščarje, katerih se nadeja že letos. — V Št. Vidu pa je dvignil krojaški mojster in voditelj nekdanje socialistične stranke Josef Weitzer svojo hišico za eno nadstropje. Jakob Mochar, pd. Jarič, pa si je postavil nov hlev in skedenj. Hvalevredna je v naših, rizika polnih dneh, prava podjetnost.

Bistrica v Rožu (Šola). Večkrat že smo slišali, da naročajo v šoli učitelji otrokom, naj

Drejčku so se noge tresle. Ubogí otrok spravlja z velikim naporom nesrečni konec cigare v usta. Spreminjal je že vse barve; postajal je zaporedoma blede, žolt, zelen. Vid se mu je motil in glava mu je krožila. Drugi so se škodoželjno smejali in zabavali. Nič se jim ni smilil.

Drejček ni več razločeval ničesar. Majal se je na nogah; ječal je in sopel. Nekaj ga je dušilo in mu sililo v glavo. Pred očmi se mu je meglilo; vroče in mrzlo mu je postajalo. V želodcu se mu je kuhalo in vrelo. Košček cigare mu je klaverno molel iz ust, kar mu nakrat odrečeje noge, roke mu padajo ob bokih, usta se mu odprejo, začne bljuvati. Bled je bil kakor mrtvec. Otroci so zbežali v strahu, oče pa je mirno pobral nesrečnega kadilca in ga nesel domov.

Mati je, videč ga takega, strašno zavpila in se vrgla nanj. „Molči, molči, saj ni nič hudodega.“ je tolažil mož.

„Drejček moj, Drejček! Dete moje, kaj je s teboj?“ je vpila mati, ne da bi poslušala moža.

„Molči, ti pravim, saj ni nič. Cigara ga je omotila.“ Pa mati ni hotela razumeti in je nadalje vpila. Nesla je ponesrečenca v posteljo. Obraz mu je močila z mrzlo vodo in se pri tem hudovala na trdosrčnega moža.

Drejček se je nekaj časa nemirno premetaval. V glavi se mu je še vedno vrtelo in v ušesih mu je šumelo. Toda sveža voda je dela dobro in naposled je trdno zaspal.

Trdo je spal v drugo jutro. Sram ga je bilo, ko se je spomnil svoje klaverne vloge, ki jo je igral pred tovariši. In tudi kadil ni več; kar stresnilo ga je, kadar se je spomnil na cigaro. Zasovračil je kajenje enkrat za vselej. Oče pa se je smejal v pest.

doma govorijo samo nemško, lažje se boste privadili imenitnemu jeziku, s katerim pridete po celem svetu. Tudi iz drugih krajev slišimo in beremo slično. Taka vzgoja k zaničevanju vsega nemškega se nam zdi docela pogrešena in skrajno krivična, ker je proti vsem naravnim postavam. Smo mnenja, da si je ponemčevalni sistem z leti svojega dela postavil spomenik, ki bo še dolga desetletja pričal o visoki kulturi velikega nemškega naroda, pričal predvsem po zadržanju in nastopanju rodu, kateremu se je v srce skušalo vcepiti blazno sovraštvo do vsega slovenskega. Kar ostane dobrega in plemenitega v bodočem rodu, bo zasluga duhovnika in starišev, le-tim se bodo v desetletjih morali naši možje in žene zahvaljevati za to, kar so in kar pomenijo. Vzgoja ljudstva v spoštovanju vzvišenih ciljev Boga in naroda je resnično delo za narodni dobrobit, ostalo je prevara in sama laž, če ni združeno s prvim. Zato, duhovniki in stariši, bodite si svesti izredne naloge, ki jo vršite z vzgojo naše dece, da vam bo po letih zamogla biti resnično hvaležna! Oče.

Položnice priložimo prihodnji številki. Kljub gospodarski krizi ne pozabite na svoje edino manjšinsko glasilo!

Invalidi, pozor! Vlada je nedavno odredila, da se smejo vojni invalidi, sirote in vdove po v vojnih padlih in izgubljenih javiti pri invalidnem odškodninskem zavodu tekem letošnjega leta, če so zamudili prvi prijavni rok do maja 1922. „Zveza koroških vojnih žrtev“ še opozarja, naj njeni člani počakajo do izida tozadevne novele.

Sele. Željno čakamo, da se vendar enkrat začne popravljati cesta na Bajtišah in Zvrhnjem Kotu. Rečeno je bilo, da se prične z delom majnika, potem začetkom junija, sredi junija, pa dosedaj še ni zapela lopata, komisije so prihajale gledat, a dosedaj samo gledat. Verno, da je trda za denar in da se preložitev in poprava take ceste ne more kar čez noč urediti. Vendar mislimo, da če je denar za razširjanje, tlakanje in asfaltiranje cest okoli mest in jezer za gospodo, da bi tudi ubogi gorjanski kmetje, ki tudi plačujejo davke, zaslužili, da jim vsaj za največjo potrebo popravijo ceste, da si bodo vsaj živež mogli pripeljati na dom.

Škofiče (Razno). Mladinski dan so pri nas praznovali na način, ki nas ni popolnoma zadovoljil. Po cerkvenem sporedu se je zbrala šolska mladina pred spominsko ploščo padlih vojakov. Najprej je nagovoril deco načelnik krajnega šolskega sveta, sledile so deklamacije in h koncu zvezna himna. A pomnite: vse izključno v nemškem jeziku. Najmanj štiri petine vseh šolarjev tvorijo otroci slovenskih starišev, a kljub temu ni smatralo ne šolsko vodstvo in ne načelnik šolsk. sveta za potrebno, da sledi kanclerjevimi izjavam v Beljaku in v Burgenlandskem Eisenstadtu, naj se pravic narodnih manjšin ne krši in prezira. — V krajnem šolskem svetu je slovenski odbornik predlagal slovenski napis na šolskem splotju. Nadejamo se, da se ta upravičena želja tudi izvrši, kot želimo, da se tudi v šoli da slovenskemu jeziku mesto, ki mu gre. — Dne 11. t. m. smo pokopali dolgoletnega člana „Eдинosti“ pd. Čebra iz Gorič. Rajni je bil prava slovenska korenina. Kako mu je bilo pri srcu društvo „Eдинost“ je pokazal, ko se ga je spomnil z lepim volilom v oporoki. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudstva, društveni pevci so mu zapeli ob domu in grobu, v slovo mu je društvo poklonilo žalobni venec. Društveni predsednik se je po cerkvenem obredu rajnega spomnil v lepih besedah. N. p. v. m.

Drobiž: Jugoslovanski konzulat v Celovcu javlja, da mora imeti v smislu zakona vsak v inozemstvu živeči jugoslovanski državljani veljaven potni list. Do 30. junija naj zato vsak jugoslovanski državljani javi konzulatu v Celovcu svoje in svojih družinskih članov osebne podatke z navedbo rojstnega dne, poklica, pristojnosti, imena očeta ali matere in naslova kraja, kjer biva. — Drva za davke sprejema dež. vlada le še do 30. junija. Prestop meje v Jugoslavijo na gorah je po 8. uri zvečer prepovedan. — Na mesto dosedanjega predsednika dež. sodišča je imenovan dr. Gustav Zigeuner-Blumendorff. — Dosedaj je bilo v deželi odstavljenih 22 učiteljev in učiteljic, ker se niso pokorili postavi. — V nedeljo 17. junija je bil v Celovcu po ministru Stockingerju ime-

novan deželni obrtni svet, ki stoji na čelu obrtne stanovske organizacije v domovinski fronti. — Od 10. julija do 11. avgusta bodo izvzemši nedelje v Košuti pri Selah ostrostrelne vojaške vaje in se na to opozarja turiste. — V cerkvi v Podljubelju je nekdo ukradel devet dragocenih slik križevega pota. — V Glino je vrgel v Celovcu mesarski pomočnik Ferdinand Gaggl svojega tovariša Tomaža Prager, ki se je v zadnjem hipu zamogel prijati za grm in rešiti. — V Št. Rupertu pri Celovcu je umrl znani tesarski mojster Fritz Brodnig.

NAŠA PROSVETA

V oko mi gled!

Pravijo, da v človeku ni skrivnostnega duha, ki je neposredno iz božjih rok in mu je prvenstvo pred vidnim in telesnim. In v naša srca leze dvom, težak in usoden, da klonemo v brezbrizju in verujemo končno le še v vidno in otipljivo.

Dvoje zrcalc je, dvoje okenc, skozi kateri odseva skrivnostna človeška duša in se razodeva v tisoč svetovih, v daljavi in bližini, v neizmerni globini in višini, obsegajoč nebo in zemljo. V očeh je razodeto, kar je naša duša. Ni boli in ne veselja, ki ne bi odsevalo v očeh, ni misli, ne želje in ne zmote, ki ne bi polnila očesa in iz njega govorila.

Otroške oči, velike in vprašujoče so, čiste kot nebo pred vzhodom. Starčkove oči, trudne so in modre, polne želje po počitku. Oči, vesele in silne, tople in drzne; oči, bojazljive in lažnjive, ki lezejo kot mrzli črv po vlažni zemlji. Oči, stalne in svetle kot sonce, prinašajoč mir in življenje; in oči, nemirne in vznemirjajoče, noseč trpljenje, smrt.

So oči, dobre in zveste, ki vse objemajo v ljubezni. In druge, odbijajoče in zvite, da se jim umikaš. Oči so, ki te navdušijo in zgrabijo, in oči, ponižne in suženjske. So oči, ki te vabijo in prosijo, in oči, k zrejo mimo tebe in se ti izogibajo. Oči so, k blagoslavljajo in odobravajo, in oči, ki kolnejo in grešijo. Oči, ki objemajo družino, narod in svet, in zopet take oči, ki so zaprte v „jaz“ in „danes“ kot v ječi. Oči so, ki sočustvujejo, tolažijo in bodrijo, in oči, ki sekajo rane, trpinčijo in zasmehujejo. Pa so druge, ki se s teboj igrajo in norčujejo, in oči, ki te prezirajo in zaničujejo. In so oči, iz katerih zre strast in divja neutешljiva želja, in oči, zavite v mir in lepoto. Oči, ki teptajo v blato in prah, in oči, ki dvigajo in molijo.

Oči so, ki odpuščajo, in druge, ki obsojajo. Oč, iz katerih zre nezlomljiva volja, in oči, ki so ubite in zastrte. Še so oči, ki jim tresoča roka zapira trudne veke, in oči, ki sicer žive in so vendar mrtve: slepe.

Oči iskateljev resnice so, ki nosijo svetu luč in spoznanje: umetnikove oči, ki vidijo vsepovsod le lepoto in dobroto; duhovnikove oči, ki zdravijo bolne duše; očetove oči, skrbne in marljive, ter materine, ki zacelijo prav vse rane; otroške oči, v njih seva ti nebo in meni v njem leskeče odsev že davne sreče.

Pa pravijo, da v človeku ni duha, ki bi objemal nebo in zemljo, ki bi se dvigal k Bogu ali padal strt v sebi in svoji osebni želji.

H. H.

Celovec. I. koroško tamburaško društvo „Bisernica“ v Celovcu ima svoj redni letni občni zbor v petek, dne 22. junija 1934 ob 8. zvečer v svojih društvenih prostorih v Celovcu. Dnevni red po pravilih.

GOSPODARSKI VESTNIK

Vzajemnost gospodarskih stanov. Stanovi so žive celice narodnega telesa: če je kmečki stan zdrav, če je delavski stan zadobil dovolj pravic, če se obrtni stan dobro drži, če umski delavci in uradniki dobe primerno plačo za delo, bo tudi celotno narodno telo zdravo. Če pa le eden teh stanov hira, trpi vsa družba. Kmet skrbi za hrano in živež, rokodelc za potrebno orodje, obrtnik za stanovanje in obleko, delavec ustvarja izdelke, ki so vsej družbi potrebni, uradnik opravlja javno službo, učitelj uči mladi naraščaj. Če bi en

stan ustavil svoje delo, bi trpela cela družba. Če bi n. pr. železničarji ustavili promet po železnicah, bi to povzročilo neizmerno škodo vsem drugim stanovom. Velika mesta bi bila naenkrat brez živeža, kmet pa bi ne prejemal potrebnih izdelkov iz mest in utrpel marsikako škodo. Vsi stanovi skupaj morajo nositi odgovornost za napredovanje in procvit naroda, med njimi mora zato vladati resnična in dejavna vzajemnost. Danes pa velja še splošno pravilo, da posamezni stan tem več zase pridobi, čimbolj drugega izrabi in ogoljufa. V gospodarskem življenju vlada boj za obstanek med različnimi poklici, zavest solidarnosti stanov je že davno ugasnila. Zato je poizkus stanovske države iz gospodarskega vidika več kot zanimiv in bi ga moral pozdravljati vsak umen gospodar, ki res nekaj razume o bistvu gospodarjenja.

Kedaj je treba žeti? Rž kaže žeti, kadar se zrno več ne da med prsti zmlati, ampak se pod nohtom lomi. Pšenico žanji, preden docela sezori, kadar slama porumeni nekaj centimetrov pod klasom in zrno ni več mlečno, če ga s prstom zmečkaš. Ako se zrno ne da več s prsti zdrobiti, je pšenica prezrela in ne more biti tako dobra, kakor bi bila, če je o pravem času požeta. Ječmen je najboljši za žetev, kadar se klasje začne zvijati, lati in zrna enakomerno porumenijo, zrno samo pa postane čvrstvo. Oves je najzgodnejše žeti, ko slama porumeni nekaj centimetrov pod metlico, a zrno postane trdo, ne da bi se mali lističi otvorili. Ne škodi, če se oves požanje malo prej, ali tedaj ga je pustiti v snopih, da dozori.

Krompirjeva plesnoba. Ko krompirjevo stebelce dorašča, se na listih često pojavijo velike rujave lise in maroge, ki se potem posuše. V posebno vlažnih poletjih počrni večkrat vsa krompirjevica. Na spodnji strani listov opazimo še belkast, plesni podoben obrobek. Ta obrobek se vedno bolj širi in listi se suše. Vsakdo ve, da ne moremo pričakovati mnogega pridelka pod grmi, ki nimajo zdrave krompirjevice. Po stebelu preide bolezen na gomolje. Na površini gomoljev opazimo vtisnjena mesta različne velikosti in barve. Ako gomolj prerežemo, opazimo, da je meso pod onimi vtisnjenimi mesti rujavkaste barve in zelo mehko. To bolezen imenujemo plesnoba krompirja. Ubravimo se je najlažje s tem, da krompirjevice poškopimo z raztopino modre galice in apna. Škopljenje se vrši najbolje o pletvi in cvetju krompirja. V nekaterih državah ni več nobenega kmetovalca, ki ne bi škropil svojega krompirja z raztopnino modre galice in dobro bo, če se tovrstna naprednost udomači tudi pri nas. Sosebno je to važno letos, ker trpi ponekod krompir močno pod plesnobo vsled stalnega deževnega vremena.

Kmetijska šola v Št. Jurju pri Celju prične novo šolsko leto 1934/35 dne 24. septembra 1934. Šolsko leto traja 10 mesecev. Starost najmanj 16 let. Je še nekaj mest na razpolago. Takoj se prijavite pri občinskem zaupniku ali neposredno pri Kmečki zvezi! — Na kmetijsko-gospodarski šoli v Št. Jurju pri Celju pa se prične novo šolsko leto 17. septembra ter traja 10 mesecev.

Gozdovi v Evropi. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu je objavil pregled gozdne površine v evropskih državah. V milijonih hektarjev je razdelitev sledeča: Evropska Rusija 239, Finska 25, Švedska 23, Nemčija 12, Francija 10, Poljska, Rumunija, Jugoslavija in Norveška 7, Italija in Španija 5, Avstrija 3 in enako Bolgarija, Čehoslovaška 4, Portugalska in Grčija dva, ostale evropske države pa okoli milijona ali pod milijon hektarjev gozdne površine. Azijska Rusija ima sama 710 milijonov hektarjev gozda, ki pa seve vsled slabih prometnih zvez zdaleka nima primerne vrednosti.

Velikovški trg. Biki 70—80, pitani voli 90—1.05, vprežni voli 80—90, mladi voli 70—85, molzne krave 65—85, klavne krave 55—80, telice 70—85, plemenski prašiči 65—75, ovce 50—60, koze 40—50, jajca 8, sirovo maslo 2.50—3.60, kokoši 2—3.—, pšenica 39—40, koruza 15, rž 29—30, oves 24, ječmen 24, ajda 18, stari krompir 10, novi 25, apno 4.50—5.— šil. za 100 kg.

RAZNE VESTI

Kako naj bereš časopis? Zanimivo je opazovati, kako ljudje berejo časopise. Nekateri se ga lotijo od zadaj in pridejo kvečjemu do srede, drugi ga preletijo z očmi in se ustavijo kvečjemu pri kakem kričecem naslovu, tretji se lotijo vsakega članka, a navadno ne pridejo preko začetka, kvečjemu še preberejo konec. Pravi bralec je tak, ki se loti lista, ko ima časa dovolj, in ga prebere počasi in prevdarno, in kar ga posebno zanima, prebere še drugič in tretjič. Pri tem pa ne sledi suženjsko samo listovi misli, marveč si vedno spet ustvarja svoje sodbe in svoja mnenja. Za takega je list nedvomo pravi užitek v mirnih uricah počitka in oddiha. Le preveč pove sodba onega, ki meni, da more biti z listom gotov v polurici. So celo med nami taki vzorni čitatelji in cenitelji dobrega tiska, ki zbirajo prihajajoče liste skozi leta in vedno spet radi sežejo nazaj po starih letnikih, da zamorejo razumeti tudi sedanje dogodke. — Med katerimi si ti, dragi bralec?

Kako pišejo narodi. Arabci pišejo od desne na levo, enako se piše hebrejsko, kaldejsko, sirska, perzijsko, turško in tatarsko. Od leve na desno se piše v latinščini, v vseh slovanskih in drugih evropskih jezikih. Kitajci in Japonci pišejo od zgoraj navzdol. Mehikanci pišejo od zdolaj navzgor. V stari grščini so pisali prvo vrsto od leve na desno in drugo pa obratno.

Moderna vojna šola. V nemški armadi so uvedli nov način pouka za bojevanje. V sobo, kjer se vojaki uče, prineso model vasi z okoličico. Okrog vasi so hribčki in drevje prav kakor v naravi, po katerih so v četah ali posamezno razdeljeni vojaki iz cinka. Iz cinka so tudi topovi, strojne puške in tanki. Pravi vojaki pa sedaj prično predstavljati cinkaste vojaške, strojnice in drugo morilno orožje ter se s tem uče, kako je treba ravnati, kadar bi se šlo zares. — Pa pravijo, naj se svet razorož!

Med — važna medicina. V najnovšem času prihaja med zopet do veljave kot zdravilo. Neki Italijan ga imenuje „vir moči“, ker dovaja telesu prepotrebni sladkor, ki utrjuje mišičevje in krepi telo. Med daje toploto, pobija trudnost in onemoglost. Priporočajo ga na dolgih potovanjih, turah in športu. Med naj uživajo tisti, ki nočejo dvigniti svoje teže. Priporočljiv je za revmatične, slabokrvne, bolne na srcu, bolne na želodcu. Dobro vpliva med pri obolenju jeter, obisti, pri zlatenici, sladkorni bolezni. Končno je med važna hrana za otroke, ker vsebuje mnogo vitaminov. Sredstvo je proti kašlju in za odvajanje. Uživali naj bi ga predvsem tisti, ki morajo mnogo delati z glavo in so privezani k pisalni mizi.

Opravičen dvom. Štiriletni Tonček bi moral iti spat. Ker se brani, mu prigovarja debelušna teta: „Vidiš, Tonček, jaz grem vedno s kurami spat.“ Dečko neverjetno opazuje zalito teto: „Kako pa prideš v kurnik?“

Vabilo

na

slavnost 30 letnice

društva „Zvezda“ v Hodišah dne 24. junija 1934 ob 3. uri popoldne.

S p o r e d :

Pesem: „Tam za goro“
Pozdrav predsednika
Deklamacija: „Naš dom“
Pesmi: „V hribih“ in „O večerni uri“
Govor o zgodovini društva
Pesmi: „Morje“ in „Triglav“
Slavnostni govor
Recitacija: „Nedelja“
Pesmi: „Ena tička“ in „Zaostali ptič“
Razdelitev diplom
Spevoigra:

KOVAČEV ŠTUDENT

Zaključni govor
Pesem: „Lahko noč“

69

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.